

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

سازمان میراث فرهنگی و گردشگری استان فارس

مسجد نو

تهیه کنندگان: سیما علویه - ایرج محمدی

شماره ثبت:

تاریخ ثبت:

تاریخ تهیه: تابستان ۸۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره نامه ایلامیه ارسال (مالک) [ ] تاریخنامه ایلامیه ارسال (مالک) [ ]

شماره رضایتنامه مالک [ ] تاریخ نامه رضایت مالک [ ]

کد کاربری قبلی [ ] کد کاربری فعلی [ ] کد کاربری پیشنهادی [ ]

نام کاربری قبلی [ ] نام کاربری فعلی نام کاربری پیشنهادی [ ]

گزارش کامل

۱- موقعیت طبیعی اثر:

شهرستان لار ۲۰۹۲۲ کیلومتر مربع وسعت دارد و از این نظر با اختصاص ۱۶۹ درصد از کل مساحت استان، بیشترین مساحت استان را در بر گرفته است. لار در ۵۲° و ۲۰' طول جغرافیایی و ۲۷° و ۲۱' عرض جغرافیایی قرار دارد. ارتفاع آن از سطح دریای خلیج فارس ۸۰۰ متر است. این شهرستان از شمال به داراب و جهرم، از غرب به فیروزآباد، از جنوب به لامرد و استان هرمزگان محدود است. جمعیت شهرستان ۲۵۰۶۶۶ نفر و شهرهای آن به جز لار به عنوان مرکز: گراش، لوز، خنج، بنارویه، بصرم، جویم و خور است. این شهرستان دارای ۶ بخش و ۷۲۱ آبادی است. در مورد نام لار در متون تاریخی آمده است این شهر ابتدا لاد نامیده می‌شود و لاد نام یکی از پسران پادشاه قدیم پارس بود که این شهر را در ناحیه گرمسیری جنوب پارس ساخت. لار در جنوب شرقی استان فارس و در منطقه زلزله خیز قرار دارد.

۲- موقعیت فعلی اثر:

لار، شهر قدیم، محله پیرغیب، جنب کانون قرآن بانوان (مکتب زهرا)، جنب آب انبار نو.

۳- شماره پلاک ثبتی اثر(ینا):

۴- تاریخچه و وجه تسمیه اثر:

این اثر مربوط به اواخر دوران قاجاریه است.

۵- سوابق پژوهشی اثر(شناسایی، بررسی، گمانه‌زنی، حفاری و...):

این اثر در سالهای گذشته توسط کارشناسان اداره کل میراث فرهنگی شناسایی مورد بازدید قرار گرفته و تاریخی بودن آن را تأیید کرده و در سال ۱۳۸۲ کلیه اقدامات ثبتی آن مهیا تا پس از مطرح شدن در جلسه شورای ثبت استان در فهرست آثار ملی قرار گیرد.

۶- نوع و توضیحات مالکیت اثر:

این اثر در تملک اداره اوقاف می‌باشد. گنیه مساجد ایران زیر نظر اداره اوقاف می‌باشد.

۷- اقدامات انجام شده در مورد حریم اثر (حریم پیشنهادی):

تاکنون هیچگونه اقدامی درخصوص تعیین حریم این اثر صورت نگرفته است. در نظر گرفتن ۷۰ متر از هر جانب مسجد جهت تعیین حریم آن بسیار مناسب می‌باشد.

۸- ویژگی اثر:

فرم معماری و پلان اثر از ویژگیهای آن می‌باشد.

۹- مشخصات اثر: الف) تپه — ب) پنا (تزیینات، نوع مصالح، ابعاد و اندازه و...)

این اثر در کنار آب انبار نو واقع شده است. ورودی اثر در ضلع شمال شرقی بنا تعبیه شده است. حیاط مسجد بصورت مستطیل بوده و در ضلع شمالی آن حوضی جدید با مصالح جدید احداث شده است و طوخانه مسجد در ضلع غربی و در کنار آن دالانی وجود دارد که به یکی از دهانه های آب انبار نو متصل است. در بدنه سمت چپ این دالان ۳ عدد سنگ نوشته که در مورد ساخت بنای مسجد و غسالخانه نوشته شده است. در ضلع جنوبی نیز شبستان مسجد قرار دارد که بوسیله ۴ درب دو لنگه‌ای و یک درب چهارلنگه ای ایوان را به شبستان متصل می‌کند. در این شبستان ۵ ستون سنگی با دو شبه ستون وجود دارد. پوشش این شبستان با تیر چوبی پوشش داده شده است. در وسط دیواره جنوبی شبستان یک محراب تعبیه شده است. تزیینات موجود در سقف آن بصورت مقرنس کاری می‌باشد. شبستان اصلی دارای چهار ستون بصورت مربع شکل که تویزه هایی در راسته شرقی و غربی به هم متصل شده اند. ستونها از ۲ جهت به یکدیگر متصل هستند آنها به خاطر عرض زیاد شبستان و عدم امکان استفاده از چوبهای یک نکه در سقف بوده است. پوشش سقف بوسیله تیرهای چوبی بزرگ که اصطلاحاً شاه تیر نامیده می‌شود، احداث شده‌اند. هر یک متر ۲ تیر بزرگ که بین آنها چوبهای کوچک گز بکار رفته است. جهت اصلی شبستانی که با شبستان اصلی در ارتباط می‌باشد، این شبستان کوچک دارای یک ستون و یک پستوی کوچک و یک ورودی است. فاصله ۲ ستون وسط شبستان نسبت به بقیه ستونها بیشتر بوده تویزه این دو ستون نیز بزرگتر بوده. ارتفاع شبستان اصلی ۳۷۵ سانتیمتر سقف نسبتاً سالم دیواره بیرونی

نیز دارای ترک بوده و خطر ریزش نیز دارد. از ویژگیهای این مسجد نوع ارتباط آن با آب انبار نو می‌باشد. این ارتباط بوسیله راهرویی با عرض یک متر است. کلیه قسمتهای داخلی مسجد دارای سنگ ازاره جدید می‌باشد. قوس استفاده شده در نوزدها و طاقچه‌ها و ورودیهای شبستان ۳ بخشی بوده و دارای یک قوس تند نیز می‌باشد.

۱۰- نوع بهره‌برداری اثر (قبلی، فعلی و پیشنهادی):

نوع بهره‌برداری این اثر در اصل بصورت مذهبی بوده. در حال حاضر نیز بصورت مذهبی می‌باشد.

۱۱- توضیح دخل و تصرفات انجام شده و مشهور در اثر:

بکار بردن سنگ ازاره‌های جدید داخل مسجد.

۱۲- توضیح تعمیرات گذشته اثر (بنا):

کلیه تعمیرات انجام شده در اثر بدون در نظر گرفتن ضوابط و مقررات میراث فرهنگی بوده است.

۱۳- شرح وضعیت موجود، خطرپذیری و آسیب‌های وارده (اگر آسیبی دیده است):

در بدنه دیوارهای این اثر ترکهایی وجود دارد که در صورت تعمیر نکردن آنها خطر ریزش کلیه دیوارهای مسجد امکان پذیر است.

۱۴- توضیحات ضروری و اختصاصی اثر:

با توجه به فرم معماری آن، لزوم ثبت در فهرست آثار ملی ضروری می‌نماید.

۱۵- ذکر منابع و مأخذ گزارش:

بازدید از محل و گفتگو با اهالی

۱۶- مدارک:

حیاط مسجد نو

سقف تیر پوش شبستان

شبستان مسجد نو

محراب در ضلع جنوبی

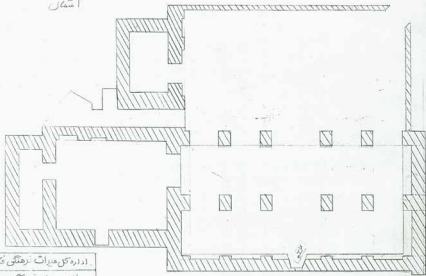

طاق نماهای داخل مسجد

کتابچه موجود در بنا

↑ شمال

اداره کل عیارات فرهنگی فارس	
دفتر عیارات فرهنگی دارستان	
شماره: ۲۸	عنوان: پلان مسدود نو
تاریخ: آذرماه ۱۳۰۲	مردانگفت: ز. شمسالدین و. م. م. م.
مقیاس: ۱:۱۰۰	توسیع: دهشتاد و یکمین